

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України
від 24 грудня 2019 р. № 1146 і від 3 березня 2020 р. № 191»

1. Мета

Метою прийняття проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 р. № 1146 і від 3 березня 2020 р. № 191» (далі – проєкт акта) є вдосконалення порядку розподілу між закладами вищої освіти видатків державного бюджету на вищу освіту з метою підготовки здобувачів вищої освіти за державним замовленням, що здійснюється відповідно до Формули розподілу видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності (далі – Формула), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1146 (далі – Постанова 1146) та Порядку формування мінімального розміру плати за навчання для здобуття вищої освіти на основі індикативної собівартості, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 191 (далі – Постанова 191) та приведення зазначених постанов у відповідність до законодавства.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Знесення змін до зазначених постанов зумовлено реалізацією експериментального проєкту щодо надання державних грантів на здобуття вищої освіти, порядок реалізації якого, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2024 р. № 822, запровадженням базової військової підготовки відповідно до Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 734 а також необхідністю вдосконалення показників діяльності закладів вищої освіти.

Також у проєкті акта враховано внесення змін до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти.

3. Основні положення проєкту акта

Проєкт акта спрямований на вдосконалення чинного регулювання фінансово-економічних відносин у системі вищої освіти та врахування особливостей застосування Формули у 2025 році.

Проєктом акта пропонується врегулювати питання фінансування підготовки здобувачів вищої освіти на умовах державних грантів на здобуття вищої освіти як у закладах вищої освіти державної, комунальної та приватної

МОН № 1/23253-24 від 11.12.2024

Підписав: Кудрявець Євген Володимирович

Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000584D36009A29B600

Дійсний: з 05.04.2023 0:00:00 по 04.04.2025 23:59:59

форми власності, так і у закладах фахової передвищої освіти та наукових установах у 2024 (за рахунок коштів резерву) та наступних роках.

З метою уможливлення розподілу фінансування за Формулою у січні пропонується відмовитися від розрахунку обсягу фінансування на підставі касових видатків попереднього року. При розрахунку пропонується враховувати обсяг фінансування, передбачених закладу освіти у попередньому році, визначений за Формулою без урахування видатків зазначених в абзацах п'ятому - десятому пункту 3 Формули (соціальні видатки) та резерву.

Також проектом акта пропонується вдосконалити показники Зокрема, пропонується збільшити кількість діапазонів масштабу та наукової діяльності, доповнити значення показника міжнародної діяльності, уточнити показник регіональної підтримки.

Проектом акта вносяться зміни до індексів рівня вищої освіти та форми здобуття вищої освіти. Зокрема, пропонується встановити різні індекси рівня освіти для магістра медичного та ветеринарного спрямування та магістра на основі раніше здобутого ступеня бакалавра, магістра, окремо виділити дуальну форму здобуття освіти.

Також, враховуючи запровадження з 01.09.2025 для здобувачів вищої освіти базової військової підготовки передбачено врахувати можливість фінансування теоретичної підготовки базової військової підготовки громадян України, що здобувають вищу освіту за рахунок фізичних та юридичних осіб, за рахунок резерву.

Враховуючи зміни до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, пропонується розділ «Індекс спеціальності (Is)» викласти у новій редакції, зазначивши назви галузей знань та спеціальностей (предметних спеціальностей, спеціалізацій), відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 7 липня 2021 р. № 762 та в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021, враховуючи, що за «старим» переліком буде продовжуватися підготовка здобувачів вищої освіти, які вступали до 2025 року, до завершення ними навчання.

До Порядку формування мінімального розміру плати за навчання для здобуття вищої освіти на основі індикативної собівартості пропонується внести зміни в частині використання середньозваженого значення індикативної собівартості, виключивши з розрахунку заклади освіти, у яких дуже висока вартість підготовки одного здобувача вищої освіти, визначення мінімального розміру плати за навчання у разі відсутності даних Держстату про величину середньомісячної заробітної плати штатних працівників в регіоні, та визначити, що зазначений порядок є обов'язковим для закладів освіти, що здійснюють навчання здобувачів вищої освіти на умовах державних грантів на здобуття вищої освіти.

Проектом акта пропонується виключити перелік спеціальностей, для яких застосовується мінімальний розмір плати за навчання, натомість, передбачено застосування мінімального розміру плати за навчання для усіх спеціальностей (спеціалізацій, предметних спеціальностей), крім тих, яким надається особлива підтримка, що визначається МОН.

Також проектом акта пропонується вдосконалити розрахунок індикативної собівартості, що здійснюватиметься на підставі даних про фінансування закладу освіти у поточному році та базового розрахункового контингенту здобувачів вищої освіти станом на 1 жовтня попереднього року (який визначається з урахуванням рівня та форми здобуття вищої освіти) та визначити, що для кон'юнктурних спеціальностей мінімальний розмір плати за навчання встановлюється з коефіцієнтом 1,25.

4. Правові аспекти

До правових підстав розроблення проекту акта належать Бюджетний кодекс України, Закон України «Про вищу освіту», Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 286-р., постанови Кабінету Міністрів України від 18.07.2024 № 822, від 21.06.2024 № 734, розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.10.2023 № 921.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує додаткового фінансування з державного бюджету.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Проект акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави, розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Вдосконалення порядку розподілу між закладами вищої освіти видатків державного бюджету з метою підготовки здобувачів вищої освіти за державним замовленням дозволить модернізувати підходи до фінансування освітніх послуг закладів вищої освіти відповідно до результатів їх діяльності.

Т.в.о. Міністра освіти і науки України

Євген КУДРЯВЕЦЬ

«___» _____ 2024 р.